



## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Milana Moravu a JUDr. Jarmily Urbanovej, v právnej veci žalobkyne: **Mgr. A.**, bytom B., *právne zast. JUDr. J., advokátom, H.*, proti žalovanej: **Sociálna poisťovňa - ústredie**, ul. 29. augusta č. 8, 850 00 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 7454-2/2011-BA zo dňa 19. januára 2011, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/34/2011-32 zo dňa 22. júna 2011, takto

### r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/34/2011-32 zo dňa 22. júna 2011 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

## O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trenčíne podľa § 250j ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušil rozhodnutie žalovanej, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu o nepriznaní nároku na dávku v nezamestnanosti a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie.

Krajský súd citujúc ustanovenia § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, čl. 61 ods. 1 a 2, čl. 65 ods. 5 písm. a) Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 (ďalej len „základné nariadenie“), čl. 11 ods. 1 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) dospel k záveru, že z administratívnych spisov je nesporné, že žalobkyňa pracovala vo Veľkej Británii (ďalej len „V.B.“) od 21.6.2006 do 20.6.2010 a bola poistená v nezamestnanosti. Od 23.6.2010 bola po návrate na územie SR zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie a následne požiadala o dávku v nezamestnanosti. Žalobkyňa preukazovala splnenie podmienok pre nárok na dávku a to dobou poistenia v inom členskom štáte a zachovaním si bydliska na území Slovenskej republiky a centra záujmov na území SR. Správne orgány vyhodnotili na základe dostupných informácií situáciu tak, že žalobkyňa nepreukázala zachovanie väzieb na území SR, zachovanie bydliska a tiež, že nebola bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie poistená v nezamestnanosti podľa slovenských právnych predpisov, preto nie je možné doby poistenia v nezamestnanosti získané vo V.B. zohľadniť na účely vzniku nároku na dávky v nezamestnanosti. Po preskúmaní krajský súd dospel k záveru, že vo veci bol dostatočne a spoľahlivo zistený skutkový stav, ktorý nie je medzi účastníkmi sporný, ale správnymi orgánmi bol vyvodený nesprávny právny záver a preto súd napadnuté rozhodnutie zrušil. Žalobkyňa pracovala 4 roky na území V.B. spolu s priateľom, terajším manželom, tiež občanom SR, ale rodičov a ďalších príbuzných mala na Slovensku a navštevovala ich štyrikrát ročne. Dňa 11.7.2007 zakúpila na Slovensku spolu s terajším manželom stavebný pozemok a Obec D. ako stavebný úrad im vydala dňa 29.2.2008 stavebné povolenie. Žalobkyňa mala trvalý pobyt v D. u svojich rodičov, kde aj po návrate z V.B. býva aj spolu s manželom. Dňa 29.8.2010 uzavrela manželstvo s P., s ktorým začala so stavbou rodinného domu. Zistené okolnosti preukazujú, že žalobkyňa mala nielen trvalý pobyt, ale aj bydlisko na území SR, t.j. miesto, v ktorom býva s úmyslom zdržiavať sa tam trvale. Konanie žalobkyne počas pobytu vo V.B. nasvedčuje

tomu, že bydlisko vo V.B. bolo len prechodné a trvale sa chcela zdržiavať a aj sa zdržiava na Slovensku. Vyhodnotenie týchto skutočností svedčí o zachovaní väzieb na území Slovenskej republiky a že centrum záujmov bola Slovenská republika.

Úspešnej žalobkyni náhradu trov konania nepriznal, pretože si ju neuplatnila.

Vo včas podanom odvolaní žalovaná žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie, prípadne, aby ho zmenil tak, že žalobu žalobkyne zamietal. Žalovaná považuje napadnuté rozhodnutia za vecne správne a zákonné, pritom odkazuje na právnu úpravu v nich uvedenú, ako aj na jej vyjadrenie k žalobe zo dňa 20. mája 2011.

V odvolaní uviedla, že centrum záujmov žalobkyne bolo v konaní o jej nároku na dávku v nezamestnanosti určené v súlade s čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, na základe ktorých má žalovaná preukázané, že bydlisko žalobkyne počas jej pracovného pomeru vo V. B. nebolo zachované na území Slovenska.

Podľa názoru žalovanej nebolo potrebné aplikovať čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, v zmysle ktorého, *ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností, ako sa uvádzajú v odseku 1, nevedie k určeniu skutočného miesta bydliska, za rozhodujúci sa považuje úmysel dotknutej osoby tak, ako to vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu, nakoľko o mieste bydliska žalobkyne uplatnením kritérií uvedených v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia pochybnosti nevznikli.*

Žalovaná ďalej argumentovala, že jej právny názor, v zmysle ktorého centrum záujmov žalobkyne počas jej pracovného pomeru na území členského štátu Európskej únie nebolo zachované na území Slovenskej republiky, je v súlade s Rozhodnutím Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia č. U2, z 12. júna 2009 (o rozsahu pôsobnosti čl. 65 ods. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu Rady (ES) č. 883/2004 týkajúceho sa práv na dávky v nezamestnanosti), podľa ktorého už by viac nebolo prijateľné, ak by sa príliš širokým výkladom pojmu „bydlisko“ mala rozšíriť oblasť uplatnenia čl. 65 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 tak, aby zahŕňala všetky osoby, ktoré majú dosť stabilné zamestnanie alebo samostatne zárobkovú činnosť v členskom štáte a ktoré nechali svoje rodiny vo svojej krajine pôvodu.

Zároveň poukázala na to, že jej právny názor podporuje aj rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 17. februára 1977, C 76-76 – Silvana Di Paolo proti Office national de l'emploi, podľa ktorého pojem členský štát, v ktorom pracovník býva, musí byť obmedzený na štát, v ktorom pracovník aj napriek tomu, že je zamestnaný v inom členskom štáte, naďalej má svoje zvyčajné bydlisko a svoje stredisko životných záujmov. V zmysle uvedeného nie je možné podľa žalovanej za bydlisko žalobkyne považovať územie SR, na ktoré sa vracala štyrikrát ročne. Stabilné zamestnanie aj blízku osobu – budúceho manžela mala na území Veľkej Británie, čo je podľa žalovanej pri posúdení bydliska vhodné vziať do úvahy.

Žalobkyňa sa písomne prostredníctvom právneho zástupcu k odvolaniu žalovanej vyjadrila a žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny. Uviedla, že krajský súd správne posúdil skutkové a právne okolnosti sporu, pričom žalobkyňa v konaní preukázala zachovanie väzieb na území SR. Na základe toho, že trvalý pobyt mala na území SR zachovaný, spolu s manželom začala stavbu rodinného domu, treba považovať jej pobyt na území V. B. len za prechodný, nakoľko nikdy nemala v úmysle zostať na území V. B.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, podľa ust. § 246c OSP v spojení s ust. § 10 ods. 2 zákona preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 OSP) a po prejednaní veci na ústnom pojednávaní v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyselne dospel k názoru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP).

Podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. augusta 2010 poistenec má nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie bol

poistený v nezamestnanosti najmenej tri roky, ak tento zákon neustanovuje inak. Uvedenú podmienku nepochybne žalobkyňa nespĺňa. Tvrdila však, že v posudzovanom období pracovala na území členského štátu EU a predložila správny orgán formulár U002 – záznam o poistení z 12.10.2010, v zmysle ktorého bola od 23.6.2006 do 20.6.2010, t.j. 1459 dní poistená v nezamestnanosti na území VB. Na základe uvedeného bola podľa rozhodnutia žalovaného povinná pobočka v Prievidzi povinná posúdiť, či je možné takúto dobu zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 základného nariadenia.

Podľa čl. 61 ods. 1 základného nariadenia príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie nároku na dávku dosiahnutím dôb poistenia v potrebnom rozsahu, zohľadní doby poistenia dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje.

Podľa čl. 61 ods. 2 základného nariadenia uplatňovanie odseku 1 s výnimkou prípadov uvedených v čl. 65 ods. 5 písm. a) sa podmieňuje tým, že daná osoba bezprostredne ukončila v súlade s právnymi predpismi, podľa ktorých sa uplatňuje nárok dávky:

- doby poistenia, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby poistenia,
- doby zamestnania, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby zamestnania, alebo
- doby samostatnej zárobkovej činnosti, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby samostatnej zárobkovej činnosti.

Výnimku z tohto pravidla, ako to uvádza aj žalovaná v preskúvanom rozhodnutí, predstavujú prípady uvedené v článku 65 ods. 5 písm. a) základného nariadenia, t.j. prípady, kedy si dotknutá osoba počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba na území iného členského štátu zachovala bydlisko na území Slovenskej republiky (v zmysle čl. 1 písm. j) základného nariadenia a čl. 11 vykonávacieho nariadenia).

Podľa preskúvaného rozhodnutia pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie žalobkyňa nedosiahla doby poistenia v nezamestnanosti v zmysle slovenskej legislatívy. Z uvedeného dôvodu by bolo možné zohľadniť dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú na území V.B. do celkovej doby poistenia v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 ods. 1 základného nariadenia, len v prípade preukázania pevných väzieb a bydliska na území

Slovenskej republiky počas výkonu posledného zamestnania na území V.B.. Potom, ako žalovaná (vrátane prvostupňového správneho orgánu) posúdila zachovanie väzieb žalobkyne na území SR na základe údajov uvedených v DOTAZNÍKU NA ÚČELY PREUKÁZANIA BYDLISKA NA ÚZEMÍ SR POČAS POSLEDNÉHO ZAMESTNANIA V INOM ČLENSKOM ŠTÁTE EÚ zo dňa 2.8.2010, dospela k záveru, že skutočnosti ako sú: stabilita zamestnania vo VB, dĺžka zamestnania od roku 2006 do roku 2010, periodicita návštev v SR štyrikrát ročne, pobyt spoločne s budúcim manželom, poukazujú na existenciu väzieb primárne so štátom zamestnania, a nie je možné považovať jej bydlisko za zachované na území SR. Spoločne so skutočnosťou, že bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nebola poistená v zmysle slovenských právnych predpisov, nie je možné podľa žalovanej dobu poistenia v nezamestnanosti získanú na území VB zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 základného nariadenia.

Podľa odvolacieho súdu žalovaná nevenovala dostatočnú pozornosť všetkým údajom uvedeným v DOTAZNÍKU, najmä tomu, že od roku 2007 boli zjavné kroky žalobkyne nasvedčujúce úmyslu trvale žiť na území Slovenskej republiky, o čom svedčí najmä pripravovaná stavba rodinného domu. Uvedená skutočnosť nesvedčí pre jednoznačnosť záveru žalovanej o nezachovaní miesta trvalého bydliska a väzieb žalobkyne na SR. Žalovaný vyvodil tvrdenie o primárnej väzbe žalobkyne na štát zamestnania len na základe nesporného zistenia o dobe a existencii samotného zamestnania vo V.B. a z obmedzeného počtu návštev v SR, čo je však vzhľadom na vzdialenosť a cieľ pobytu v štáte zamestnania pochopiteľné. Žalovaný však už neskúmal existenciu miesta bydliska, jeho charakteru a podmienok bývania (ktoré ani nebolo zisťované) vo V.B., preto sa odvolací súd stotožnil so záverom prvostupňového súdu, že do V. B. žalobkyňu viedla zárobková činnosť práve v záujme toho, aby si vytvorila finančné podmienky pre rodinný život na Slovensku.

Podľa názoru odvolacieho súdu krajský súd nedôvodil ustanovením § 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, aj keď poukázal na úmysel žalobkyne zachovať si väzby k Slovenskej republike. Odvolací súd poukazuje na to, že žalobkyňa prejavila nielen úmysel, ale aj konkrétne konala v záujme zachovania bydliska a centra záujmov v SR, o čom práve svedčí skutočnosť prípravy bývania po návrate z cudziny (spoločne s budúcim manželom), pričom v konaní nebol produkovaný žiadny dôkaz o rovnocennom postupe so zadovážením si bývania počas zamestnania vo V.B.

Pokiaľ žalovaná poukazovala na rozsudok SDEÚ vo veci Silvana Di Paolo, aj podľa tohto rozsudku je potrebné brať do úvahy individuálne okolnosti prípadu, keď v dôvodoch súd uviedol, že bydlisko v jednom členskom štáte nemusí bezpodmienečne vylučovať iné zvyčajné bydlisko v inom štáte.

Vo vzťahu k argumentácii žalobcu uvedenej až v súdnom konaní k Rozhodnutiu Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia č. U2, z 12. júna 2009 odvolací súd len poznamenáva, že definíciu uplatnenia čl. 65 ods. 5 základného nariadenia uvádza demonštratívne, čím dáva možnosť brať do úvahy individuálne prípady, z ktorých zreteľne vyplýva centrum záujmov podľa určujúcich kritérií vykonávacieho nariadenia.

Z uvedeného odvolací súd dospel k záveru, krajský súd dôvodne zrušil rozhodnutie žalovaného z dôvodov podľa § 250j ods. 2 písm. a) OSP pre nesprávny právny názor spočívajúci v tom, že na základe vykonaného dokazovania nebol dôvod pre záver o nezachovaní si bydliska a centra záujmov žalobkyne na území Slovenskej republiky. Odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil ako celok, t.j. aj pokiaľ žalobkyni nebola priznaná náhrada trov prvostupňového konania, ktoré si neuplatnila.

Keďže žalobkyňa si náhradu trov konania neuplatnila ani v odvolacom konaní, a žalovaná nemá právo na náhradu trov konania, súd náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. marca 2012

**JUDr. Ida H a n z e l o v á , v.r.**  
**predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková